

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 241/2022
07.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Дубравке Дамјановић и Милене Рашић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због по једног кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Сабахудина Хајдаревића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пријеполу К 90/21 од 13.09.2021. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 181/21 од 29.11.2021. године, у седници већа одржаној дана 07.04.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, адвоката Сабахудина Хајдаревића, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Пријеполу К 90/21 од 13.09.2021. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 181/21 од 29.11.2021. године, тако што Врховни касациони суд, на основу одредбе члана 422. тачка 2) ЗКП, према окривљеном АА и окривљеном ББ, са личним подацима као у изреци првостепене пресуде,

ОДБИЈА ОПТУЖБУ

да су дана 09.01.2018. године, око 21,00 часова, на паркингу хотела „...“ у ..., у урачунљивом стању, вређали приватног тужиоца ВВ из ..., тако што су му упућивали увреде „Мајку ти ..., ђубре, удри ђубре, маму му ...“, а били су свесни својих дела и хтели су њихова извршења,

- чиме би извршили по једно кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

Приватни тужилац се упућује да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пријепољу К 90/21 од 13.09.2021. године окривљени АА и ББ оглашени су кривим због по једног кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, па су осуђени на ублажене новчане казне у одређеним износима од по 20.000,00 динара, које су дужни да плате у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, а које ће им, уколико их не плате у остављеном року, бити замењене казном затвора, тако што ће се за сваких 1.000,00 динара новчане казне, рачунати један дан казне затвора.

Истом пресудом обавезани су окривљени да солидарно приватном тужиоцу ВВ, на име трошкова кривичног поступка, плате износ од 80.250,00 динара, а суду на име паушала износ од по 5.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења, док је приватни тужилац, ради остварења имовинскоправног захтева, упућен на парницу.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Кж1 181/21 од 29.11.2021. године, одбијена је као неоснована заједничка жалба браниоца окривљених АА и ББ и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљених АА и ББ, адвокат Сабахудин Хајдаревић, „због повреде кривичног закона, повреде или ускраћења људског права и слобода окривљеног у поступку које је зајамчено Уставом РС и Европском конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и додатним протоколима, повреде одредаба кривичног поступка и погрешне примене Кривичног законика“, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновни поступак или да исте преиначи тако што ће одбити приватну кривичну тужбу приватног тужиоца ВВ, јер нема услова за вођење кривичног поступка.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљених АА и ББ, је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано бранилац окривљених у поднетом захтеву, иако нумерички не означава, указује да је доношењем правноснажних пресуда, којом су окривљени оглашени кривима због по једног кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, повређено начело „ne bis in idem“, из разлога јер

се у конкретном случају ради о правноснажно пресуђеној ствари сходно одредбама члана 34. став 4. Устава Републике Србије и члана 4. Протокола број 7. Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. Ово имајући у виду да је поводом истог животног догађаја, односно поводом истог поступања у истом временском и просторном оквиру и са истим учесницима, против окривљених вођен прекршајни поступак због прекршаја из члана 9. став 3. Закона о јавном реду и миру (који прекршај бранилац погрешно означава као прекршај из члана 6. став 3. Закона о јавном реду и миру), за који прекршај је поступак против окривљених обустављен јер је наступила застарелост за вођење прекршајног поступка.

Изнетим наводима захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног се, по налажењу Врховног касационог суда, правноснажне пресуде побијају због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, јер постоји околност – правноснажно пресуђена ствар, која трајно искључује кривично гоњење окривљених за наведена кривична дела.

Из списка предмета се утврђује да је правноснажним решењем Прекршајног суда у Пријепољу, Пр 884/18 од 10.01.2010. године, између осталог, према окривљенима АА и ББ услед наступања застарелости за вођење прекршајног поступка, обустављен прекршајни поступак што су „...дана 09.01.2018. године, око 21,00 часова у ..., у улици ... у непосредној близини хотела „...“ нарушавали јавни ред и мир, што је окривљени ВВ својим путничким возилом у ком се налазила....., укључујући се са паркинга испред хотела „...“, дошао до раскрснице када се испред истог зауставило путничко возило марке „...“ из ког су изашли окривљени АА и ББ, при чему је окривљени АА задао више удараца затвореним шакама у пределу лица окривљеном ВВ у чему му се придружио и окривљени ББ који га је више пута ударио затвореним шакама у пределу лица, након чега је окривљени ВВ узео дрвену палицу и кроз прозор свог возила задао ударац АА у пределу лакта десне руке након чега су се окривљени АА и ББ удаљили, чиме би извршили прекршај из члана 9. став 3. Закона о јавном реду и миру.

Из описа радње по једног кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, која су окривљенима АА и ББ била стављена на терет у предметном кривичном поступку приватном кривичном тужбом приватног тужиоца ВВ и чињеничног описа дела у изреци побијане првостепене пресуде којом су ови окривљени оглашени кривим за та дела, а која пресуда је потврђена другостепеном пресудом, произилази да се опис кривичних дела односи на исте окривљене - АА и ББ и исти животни догађај који се одиграо у истом временском и просторном оквиру (дана 09.01.2018. године, око 21,00 часова у ..., у близини хотела „...“ ...). Поред тога, у конкретном случају ради се и о истој радњи извршења окривљених према истом лицу, имајући у виду да Врховни касациони суд, не упуштајући се у оцену правилности и потпуности утврђеног чињеничног стања, налази да из списка предмета и разлога правноснажног решења Прекршајног суда у Пријепољу, Пр 884/18 од 10.01.2010. године произилази да су окривљени АА и ББ почели вређање ВВ, говорећи му разне псовке.

Како чињенице у оба поступка (прекршајном и кривичном) вођена према окривљенима АА и ББ чине просторно, временско и садржајно нераскидиво јединство, околност да чињенични опис прекршаја у решењу Прекршајног суда у Пријепољу, Пр 884/18 од 10.01.2010. године не садржи изговорене речи увреде, које су окривљени критичном приликом упутили оштећеном, у конкретном случају догађај у целини не чини суштински другачијим, већ је садржајно и циљно јединство радњи окривљених у овом случају оцењено као исти догађај поводом којег су вођена два одвојена поступка и то један покренут приватном тужбом приватног тужиоца ВВ, а други по захтеву за покретање прекршајног поступка ПС Пријепоље број 1-909-00014/18 од 22.01.2018. године.

Одредбом члана 4. став 1. ЗКП прописана је забрана поновног суђења у истој ствари, односно забрана гоњења лица за кривично дело за које је одлуком суда правноснажно ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или је поступак правноснажно обустављен.

Поред тога, правна сигурност у казном праву гарантована је и Уставом Републике Србије који у члану 34. став 4. прописује да нико не може бити гоњен ни кажњен за кривично дело за које је правноснажном пресудом ослобођен или осуђен или за које је оптужба правноснажно одбијена или поступак правноснажно обустављен, нити судска одлука може бити измењена на штету окривљеног у поступку по ванредном правном леку, а којим забранама подлеже и вођење поступка за неко друго кажњиво дело.

Такође, и одредба члана 4. став 1. Протокола број 7 уз Европску конвенцију за заштиту људских права и основних слобода прописује да се никоме не сме поново судити, нити се може поново казнити у кривичном поступку у надлежности исте државе за дело због кога је већ био правноснажно ослобођен или осуђен у складу са законом и кривичним поступком те државе.

Из наведених одредби јасно произилази да је забрањено кривично гоњење или суђење за кажњиво дело, уколико оно произилази из истих чињеница или чињеница које су у битном исте, а које су предмет дела које је већ правноснажно пресуђено.

Европски суд за људска права је кроз одлуку Великог већа у предмету *Zolotukhin v. Russia* од 10.02.2009. године (број представке 14939/03) дефинитивно стао на становиште да су чињенице једини критеријум за оцену истоветности дела и да је метод примене чињеница као критеријума, у односу на метод правне квалификације, сигурнији за појединца, а и у пресудама Марести против Хрватске од 25.06.2009. године (број представке 55759/07), те Муслија против Босне и Херцеговине од 14.01.2014. године (број представке 32042/11), је примењиван чињенично утемељени приступ за разлику од приступа утемељеног на идентитету правних квалификација дела или идентитету заштићених добара.

Имајући у виду цитиране законске, уставне и конвенцијске одредбе, као и утврђене критеријуме и установљену праксу Европског суда за људска права, те чињеницу да радње окривљених описане у изреци правоснажне пресуде Основног суда у Пријепољу К 90/21 од 13.09.2021. године којом су окривљени оглашени кривим због по једног кривичног дела из члана 170. став 1. Кривичног законика и радње прекршаја из члана 9. став 3. Закона о јавном реду и миру за које је прекршајни поступак против окривљених правоснажно обустављен, представљају у бити чињенично један исти догађај, то је Врховни касациони суд нашао да се у конкретном случају очигледно ради о правоснажно пресуђеној ствари, те да су нижестепени судови били дужни да, правилном применом закона, према окривљенима на основу члана 422. тачка 2) ЗКП одбију оптужбу за по једно кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика.

Како првостепени и другостепени суд, супротно забрани гоњења и кажњавања за исто дело, то нису учинили, то је побијаним правоснажним пресудама на штету окривљеног учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, односно повреда начела „ne bis in idem“ прописана чланом 4. ЗКП, а на шта се основано указује у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљених.

С обзиром на све наведено, Врховни касациони суд је усвојио као основан захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног, те отклонио наведену повреду закона преиначењем правоснажних пресуда Основног суда у Пријепољу К 90/21 од 13.09.2021. године и Вишег суда у Ужицу Кж1 181/21 од 29.11.2021. године, тако што је према окривљенима АА и ББ на основу члана 422. тачка 2) ЗКП одбио оптужбу за по једно кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика за која су правоснажно оглашени кривим, јер се у конкретном случају ради о ствари која је већ правоснажно пресуђена.

На основу члана 265. став 1. ЗКП Врховни касациони суд је одлучио да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда, док је на основу члана 258. став 3. ЗКП упутио приватног тужиоца да имовинскоправни захтев може остварити у парничном поступку.

Са изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 492. став 1. тачка 2) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

